

ПРЕДЛОГ

На основу члана 100. став 3. Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон), члана 32. став 1. тачка 4) Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон и 47/18) и члана 40. став 1. тачка 4) Статута општине Димитровград („Сл. лист општине Димитровград“, бр. 6/19), Сагласности Министарства заштите животне средине, бр. _____ од _____ год) и Националног програма заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр.12/10), Скупштина општине Димитровград на седници одржаној дана _____ 2021. године донела је

ПРОГРАМ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА 2021 ГОДИНУ

I.

Овим Програмом утврђују се планирани приходи и намена коришћења средстава за активности (планова, програма, пројеката и других активности) које се током 2021. године планирају у области заштите и унапређења животне средине.

За реализацију овог Програма планирају се средства из буџета Општине Димитровград у укупном износу од 18.499.000,00 динара, програмске активности 0001 Управљање заштитом животне средине, шифра функционалне класификација 560, Одлуке о буџету општине Димитровград за 2021 годину (Службени лист Општине Димитровград 29/2019).

Предлог Програма је у складу са активностима ЛЕАП-а за општину Димитровград, усвојен Одлуком (бр.:06–184/05–I/15–15 од 01.02.2006.год.), на седници СО-е Димитровград и Планом интегралног управљања комуналним отпадом за општину Димитровград 2011-2021 год. усвојен Одлуком (бр.:06-15/11-I/22-1 од 31.03.2011.год.).

II.

Средства тачке I став 2. овог Програма користиће се за:

Контрола квалитета чинилаца животне средине (мониторинг) – 2.100.000,00 РСД.

Контрола квалитета чинилаца животне средине, као законска обавеза јединице локалне самоуправе, врши се систематским праћењем стања животне средине, односно вредности индикатора и негативних утицаја на животну средину, као и праћењем мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја на квалитет животне средине и здравља људи.

У току 2021 године планира се праћење стања животне средине у складу са Законом о заштити животне средине (члан 69-73) и посебним законима и то:

- Контроле квалитета ваздуха;
- Контроле квалитета површинских вода;
- Контроле загађености земљишта;
- Контрола буке у животној средини.

1. Контрола квалитета ваздуха на територији општине Димитровград – 1.000.000,00 РСД.

На основу података о нивоу загађујућих материја у ваздуху врши се оцењивање квалитета ваздуха. Оцењивање квалитета ваздуха врши се у погледу концентрације сумпор диоксида, азот диоксида, чађи, таложних материја из падавина са анализом тешких метала (олово, цинк и кадмијум), као и за друге загађујуће материје које су као такве утврђене релевантним националним прописима. Праћење квалитета ваздуха остварује се контролом нивоа загађујућих материја пореклом од стационарних извора загађивања и од покретних извора загађивања.

У циљу обезбеђења квалитетних података, праћење квалитета ваздуха, односно обрада и анализа података, као и провера валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и интерпретација резултата биће поверено акредитованој стручној организацији која испуњава прописане услове и поседује одговарајућу дозволу министарства надлежног за послове заштите животне средине, а која ће бити изабрана кроз поступак јавне набавке.

Контрола квалитета ваздуха на територији општине Димитровград у 2021. године вршиће се на следећим локацијама:

- Гранични прелаз „Градина“ – у периоду мај – октобара 2021.
- Центар града (зграда Општине Димитровград) – током целе године
- Радна зона „Белеш“ – у периоду од 30 дана пре почетка рада и у периоду 30 дана након почетка рада прве фабрике.

2. Контрола површинских вода на територији општине Димитровград – 100.000,00 РСД.

Контрола површинских вода на територији општине Димитровград обавља се према Правилнику о референтним условима за типове површинских вода („Службени гласник РС“, број 67/11), Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање вода („Службени гласник РС“, број 50/12) и националним стандардима из области испитивања вода.

Контрола квалитета површинских вода на територији општине Димитровград у 2021. године вршиће се на локацији вештачких акумулација „Сават I“ и „Сават II“, као и на реци Нишави. Контрола ће се обавити четири пута током 2021 године у месецима: април, јуни, октобар и децембар.

Контрола квалитета воде вештачких акумулација „Сават I“ и „Сават II“, као и реке Нишаве обухвата теренско и лабораторијско испитивање: општих и основних физичко-хемијски, микробиолошких и биолошких параметара и елемената за класификацију еколошког потенцијала и оцену подобности.

У циљу обезбеђења квалитетних података, праћење квалитета воде вештачких акумулација „Сават I“ и „Сават II“, као и реке Нишаве односно обрада и анализа података, као и провера валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и интерпретација резултата извршиће акредитована стручна организација која испуњава прописане услове и поседује одговарајућу дозволу министарства надлежног за послове заштите животне средине, а која ће бити изабрана кроз поступак јавне набавке.

3. Контрола загађености земљишта на територији општине Димитровград – 400.000,00 РСД.

Програм испитивања загађености земљишта на територији Димитровград обухвата анализе узорака земљишта, у зони заштите изворишта водоснабдевања, зонама фреквентних саобраћајница, пољопривредним површинама као и ванредно узорковање земљишта у случају хемијског удеса.

Извори загађења земљишта могу се сврстати у више група а најзначајнији су: утицај индустрије и термоенергетских постројења, пољопривреда, отпадне воде, саобраћај, неуређене депоније комуналног и другог отпада, удеси, елементарне непогоде и др. Загађеност земљишта директно или индиректно утиче на загађење површинских и подземних вода, ваздуха, пољопривредних производа, квалитет животне средине у целини као и на здравље становништва на одређеној територији.

Узимање узорака на територији општине Димитровград у 2021. године ће се обављати у оквиру следећих локалитета:

- а) зона санитарне заштите изворишта „Ивкове воденице“ и „Пртопопинске воденице“,
- б) зона утицаја постојеће несанитарне депонија „Козарица“,
- с) зона утицаја постојећег пречишћивача отпадних вода у насељу Белеш,
- д) пољопривредне површине у зони Коридора 10 и Железничке станице – две локације:
  - КО Бачево (у близини Царинског терминала за теретни саобраћај);
  - КО Димитровград (у близини Железничке станице).
- е) пољопривредно земљиште у непосредној близини вештачких акумулација „Сават I“ и „Сават II“.

Анализа узорака земљишта у лабораторији обухвата следеће параметре: одређивање садржаја влаге, рН, губитак жарењем, садржај глине, тешки метали (жива, олово, кадмијум, арсен, цинк, никл, хром), пестициди фракција угљоводоника (С10-С28), фракција угљоводоника (С10-С40), полуциклични ароматични угљоводоници, полихлоровани бифенили и хлорована и лакоиспарљива, органска једињења (1,1-дихлоретан, 1,2-дихлоретан, 1,2-дихлоретан, тетрачлоретан, бензен, етил-бензен, ксилен, толуен).

4. Мониторинг буке у животној средини 200.000,00 РСД.

На основу Закона о заштити животне средине (Сл.гл.РС 135/04,36/2009,14/2016, 76/2018, и 95/2018, члан 69 и члан 70) јединице локалне самоуправе обезбеђују контролу и мониторинг животне средине.

Мониторинг буке врши се систематским мерењем, оцењивањем или прорачуном одређеног индикатора буке, у складу са Закон о заштити од буке у животној средини Сл.гл.РС 36/2009 и 88/2010 (члан 8 и члан 23).

Подаци из мониторинга буке саставни су део јединственог информационог система животне средине у складу са законом којим се уређује заштита животне средине.

Мониторинг се врши у складу са наменом простора и акустичким зонирањем града.

Мониторинг буке на територији општине Димитровград у 2021. године вршиће се два пута годишње на следећим локацијама:

- Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно историјски споменици и паркови – мерно место СТЦ „Димитровград“.
- Туристичка подручја, кампови и школске зоне – мерно место Гимназија Свети Кирило и Методије.
- Чисто стамбена подручја – мерна места насеља „Касарине“ и „Ћиримиџилница“
- Пословно-стамбена подручја, трговачко -стамбена подручја и дечја игралишта – мерно место испред „Центра за културу“.
- Градски центар, занатска, трговачка, административно - управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница – мерно место поред „НИС ПЕТРОЛ“ бензинске пумпе.
- Индустијска зона – мерно место насеље Белеш.

5. Набавка апарата за узорковање ваздуха – 400.000,00 РСД.

Набавка апарата за узорковање ваздуха – осмоканални дволинијски микроконтролерски узоркивач. Апарат за узорковање ваздуха представља аутоматски стационарни уређај, намењен за узимање узорака ваздуха при континуалном праћењу у радној и животној средини.

Апарат за узорковање ваздуха користиће се као стационарни уређај за контролу квалитета ваздуха у сарадњи са Заводом за јавно здравље Пирот. Набавка апарата спровешће се у складу са Законом о јавним набавкама.

Подстицајне, превентивне и санационе програме и пројекте. – 16.399.000,00 РСД

Средствима планираним у разделу „Подстицајне, превентивне и санационе програме и пројекте“ планира се реализација следећих активности:

1. Програм за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утrophка енергената за грејање стамбених објекта – 11.199.000,00 РСД

На територији градског језгра општине Димитровград има 4.600 стамбених објекта. Око 90% домаћинства за грејање користи чврста горива пре свега дрво и угаљ. С обзиром да на територији општине не постији топлана којом се омогућује централно грејање и могућности коришћења природног гаса, стамбени објекти за чије се грејање користе чврста горива имају индивидуална ложишта. Треба напоменути да географски полагај градског језгра (котлина) и ружа ветрова стварају предуслове за задржавање смога и других загађујућих материја пре свега зони становања. На основу горе наведених чињеница као и других података може се одговорно тврдити да поред транзитног саобраћаја и задржавање возила (друмског и железничког саобраћаја) на граничном прелазу, грејање стамбених објекта представља један од два основна загађивача ваздуха на територији општине Димитровград.

Програм за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утrophка енергената за грејање стамбених објекта, има за циљ да смањењем количине

коришћених енергената редуцира емисију загађујућих гасова из индивидуалних ложишта. За постизање одрђених резултата потребно је спровођење наведеног Програма минимум за средњорочни период од 5 година.

Програмом за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утрошка енергената за грејање стамбених објекта, подржаваће се активности које се спроводе од стране власника објекта приликом:

- извођење грађевинских радова на постојећим стамбеним зградама – постављање термоизолационог слоја и замена фасадне столарије;
- замене старих грејних тела, горионика и инсталација са новим који имају мањи утрошак коришћених енергената.

Средња старост стамбених објекта на територији општине је око 40 година, и готово сви су грађени без коришћења термоизолације. Поред тога велики број објекта је са оштећеним фасадама и старом неадекватном столаријом које допунски доводи до губитка топлотне енергије и потребом за коришћење веће количине енергената за грејање. Додела подстицајних средстава обавиће се у складу са Програмом за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утрошка енергената за грејање стамбених објекта, а на основу јавно расписаног конкурса од стране Општине Димитровград. Програм за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утрошка енергената за грејање стамбених објекта, одредиће приоритетне зоне становања на основу спроведеног мониторинга ваздуха који ће се спровести током 2021 године.

Јавни позив за суфинансирање активности енергетске санације којима се смањује утрошак енергената за грејање стамбених објекта (бр. 400-1091/2020-16 од 30.12.2020) на основу Програма коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине на територији општине Димитровград за 2020 годину (бр. 06-58/2020-17/38-1 од 29.05.2020.године) расписан је 30.12.2020 године у висини планираних средстава од 8.600.000,00 РСД. Средства у висини од 8.600.000,00 РСД биће реализована у складу са горе наведеним јавним позивом и Програма коришћења средстава за заштиту животне средине на територији општине Димитровград за 2021 годину. Средства планирана за реализацију Програма за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утрошка енергената за грејање стамбених објекта биће реализован у току 2021. године (активност из 2020. године).

Јавни позив за суфинансирање активности енергетске санације којима се смањује утрошак енергената за грејање стамбених објекта, којим се реализује Програм за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утрошка енергената за грејање стамбених објекта, биће расписан и током 2021 године у висини планираних средстава од 2.599.000,00 динара.

Ближи услови расподеле средстава по Програму за суфинансирање активности заштите ваздуха смањењем утрошка енергената за грејање стамбених објекта одредиће се правилником општинског већа.

2. Програм чишћења дивљих депонија – 200.000,00 РСД.

Програм чишћења дивљих депонија реализоваће се у сарадњи са ЈП „Комуналац“ из Димитровграда. Планирано је да се у складу са Локалним планом управљања отпадом и Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 14/16) континуирано предузимају мере на уклањању тзв. дивљих

депонија односно санацији одлагалишта отпада на територији општине Димитровград. Поред ружне слике коју стварају, увек је присутна опасност пре свега, по здравље људи, затим за животну средину обзиром да нужно долази до загађења земље, воде и ваздуха. Стога се спроводе акције на санацији ових дивљих депонија отпада које настају на неуређеним и другим површинама. Планирана санација ових одлагалишта, као континуирани процес, у сарадњи са ЈКП „Комуналац“ из Димитровграда, која има искључиво право обављања комуналне делатности управљања комуналним отпадом, треба да доведе до трајног решења проблема.

3. Израда подземног катастра канализационе мреже II фаза – 5.000.000,00 РСД. (активност из 2020 године).

Програмом којим је планирана Израда подземног катастра канализационе мреже II фаза – 5.000.000,00 РСД на основу Програма коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине на територији општине Димитровград за 2020 годину (бр. 06-58/2020-17/38-1 од 29.05.2020.године) спроведена је у делу реализације Јавне набавке и потписивања уговора са изабраним извршиоцем. Избор извршиоца је спроведен у складу са Законом о јавним набавкама (бр. 404-267/2019-14/1 од 23.12.2019) и са истим је потписан Уговор о изради катастра канализационе мреже (бр.:400–214/2020–16 од 18.02.2020. год.). Средства ће бити исплаћена извршиоцу услуге „ENVIROSERV“ доо ПИБ: 105952429, ул. Авалска 186, 11232 Београд, Матични број: 20492376 у складу са реализацијом обавеза преузетим потписаним уговором и у складу са Програмом коришћења средстава за заштиту животне средине на територији општине Димитровград за 2021.

III.

Финансирање, односно суфинансирање активности из овог Програма, вршиће се у зависности од прилива средстава прикупљених у складу са приливом наменских средстава у складу са Законом о заштити животне средине ("Сл. гласник РС" , бр. 135/2004...95/2018 – др. закон) и Законом о накнадама за коришћење јавних добара ("Сл. гласник РС" бр.95/2018...15/2021-доп. усклађених дин. изн.) Уколико се приходи и примања у току буџетске године не остварују у планираном износу, расходи ће се извршавати по приоритетима које утврди Председник општине Димитровград а пре свега, обавезе утврђене законом и раније преузете уговорне обавезе.

IV.

Средства из тачке I. овог Програма могу да се увећају за износ утврђен изменом буџета Општине Димитровград текућу годину, као и за износ трансфера од других нивоа власти и донација, а могу се користити у складу са овим Програмом без претходне сагласности Министарства за заштиту животне средине Републике Србије на измене овог Програма.

V.

Извештај о коришћењу средстава овог Програма, који се доставља Министарству заштите животне средине Републике Србије најкасније до 31. марта

текуће године за претходну годину, садржаће образложења реализације планираних активности и свих њихових измена.

VI.

Општина Димитровград финансираће програме на основу уговора или споразума о финансирању. Одобрење за финансирање сваког појединачног програма одобрава Председник општине Димитровград.

VII.

Реализацију овог Програма, као и надзор над извршавањем уговорених обавеза и реализацијом појединачних програма и пројеката, спроводи Одељење за буџет и финансије, Општинске управе Општине Димитровград.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Програм коришћења средстава за заштиту животне средине на територији општине Димитровград за 2021.годину доноси Скупштина општине на основу члана 100. став 3. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон) и члана 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС" бр.129/07 и 83/14)

Разлог доношења овог Програма је утврђивање и планирање прихода и намена коришћења средстава за активности које се током 2021. године планирају у области заштите и унапређења животне средине.

Број: _____

У Димитровграду, дана _____ године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

ПРЕДСЕДНИК
Зоран Ђуров

